

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta ta' l-20 ta' Ottubru, 2006

Citazzjoni Numru. 1357/2001/1

Lawrence Bugeja u martu Josephine Bugeja

Versus

**Anthony u Ruth konjuġi Coreschi bħala leġittimi
rappreżentanti ta' binhom minuri Petrovich Coreschi,
li fl-20 ta' Novembru 2003 assumu l-atti f'ismu wara li
sar maġġorenni; Marlon Galea; Larry Laganà;
Christian Laganan; Matthew Laganan; Saviour u
Anna konjuġi Spiteri bħala leġittimi rappreżentanti ta'
binhom minuri Johann Spiteri, li fl-20 ta' Novembru
2003 assumu l-atti f'ismu wara li sar maġġorenni**

F'din il-kawża l-atturi qegħdin ifittxu għad-danni li garrab l-attur meta aggredewh il-konvenuti.

lċ-citazzjoni tgħid illi fit-18 ta' Marzu 2000, għal xi t-3.00 p.m., kienet għaddejja partita tal-football bejn il-Figura United u l-Vittoriosa Stars fil-ground tal-football fis-

Sigġiewi. L-attur kien il-*ground* fil-kapaċità tiegħu ta' vici-president tal-*Fgura United Football Club*.

Waqt il-logħba nqala' argument bejn il-*players* taż-żewġ naħat, u minħabba f'hekk tkeċċa *player* tal-*Vittoriosa Stars*, Christian Laganà, li ħareġ barra mill-*ground*. F'dan il-waqt l-attur kien barra l-*ground*, fejn kien hemm ukoll l-aħwa Larry u Matthew Laganà. Dawn l-aħwa Laganà b'ħafna kliem ħażin u b'lehen għoli bdew igħidu illi wara l-logħba kienu sejrin isibu lil Renzo Kerr Cumbo, *player* ta' *Fgura United*, u jagħtuh xebgħa.

Hekk kif spiċċat il-logħba l-aħwa Laganà niżlu ħdejn id-daħla tal-*ground* u, kif kien ħiereġ Renzo Kerr Cumbo, mar fuqu Christian Laganà. Hekk kif dan kien ser jagħti daqqa ta' ponn lil Renzo Kerr Cumbo, l-attur ħataflu idu u staqsieh għala kien ser jiggieled ma' Renzo Kerr Cumbo. Waqt illi l-attur kien qiegħed igħid dan il-kliem lil Christian Laganà ġie l-*goalkeeper* Petrovich Coreschi u mbotta lill-attur ma' l-art. Wara dan, ħafna nies, fosthom il-konvenuti, bdew jagħtu lill-attur bis-sieq u bil-ponn. L-attur fittex li jilqa' dawn id-daqqiet b'idejh, u minħabba f'hekk kiser idu x-xellugija u ġie jbati minn debilità li ma jfiegħ minnha.

L-attur kien jaħdem b'ħala mastrudaxxa. Minħabba f'dan l-incident, għamel xhur b'idu fil-ġibs u ġarrab danni kbar f'telf ta' xogħol u ta' qligħ. Billi għalxejn sejjah lill-konvenuti biex jagħmlu tajjeb għal dawn id-danni, l-attur fetaħ din il-kawża u qiegħed jitolb illi l-qorti:

1. tgħid illi l-incident tat-18 ta' Marzu 2000 seħħ bi ħtija tal-konvenuti jew ta' wħud minnhom, u hekk għandhom iwieġbu għad-danni;
2. tillikwida d-danni li ġarrab l-attur; u
3. tikkundanna lill-konvenuti, jew lil min minnhom jaħti, iħallsu d-danni hekk likwidati flimkien ma' l-ispejjeż u l-imgħax.

Il-konvenuti kollha ħlief Marlon Galea ressqu dawn l-eċċezzjonijiet:

1. għandu jiġi stabilit min mill-konvenuti kien preżenti u tassew ħa sehem fl-incidenti msemmija mill-atturi;
2. ma huwiex minnu illi l-eċċipjenti kienu b'xi mod responsabbli għall-incidenti msemmija mill-atturi;
3. ma huwiex minnu illi kienu l-eċċipjenti illi ikkaġunaw debilità permanenti fuq l-attur; u

4. lanqas ma hu minnu illi l-attur ġarrab xi danni kbar. Il-konvenut l-ieħor Marlon Galea ressaq l-eċċezzjoni illi hu ma kellu ebda ħtija fl-incident u ma ikkawża ebda danni lill-atturi.

Il-fatti li wasslu għal din il-kawża seħħew hekk.

Waqt partita fil-*ground* tas-Sigġiewi bejn *Fgura United* u *Vittoriosa Stars*, il-konvenut Matthew (mhux Christian, kif jingħad fiċ-ċitazzjoni) Laganan, *player* ta' Vittoriosa, għamel *foul* fuq Renzo Kerr Cumbo, *player* tal-Fgura, u għal dan il-*foul* tkeċċa. Wara li tkeċċa Matthew Laganan ħareġ mill-*ground* u mar fl-*stands* ħdejn ħutu Christian Laganan u Larry Laganà (li hu ħuhom ukoll għalkemm b'kunjom differenti). Qrib tagħhom inzerta kien hemm l-attur, li hu viċi-president tal-*Fgura United Football Club*, u semagħhom iġhidu illi wara l-logħba kienu sejrin ifittxu lil Renzo Kerr Cumbo biex jagħtuh xebgħa.

Dak il-ħin l-attur ma qal xejn iżda hekk kif spiċċat il-logħba, u ra lill-aħwa Laganan jew Laganà jiġru lejn il-*gate* mnejn joħorġu l-*players*, niżel warajhom. Hekk kif l-aħwa waslu ħdejn Renzo Kerr Cumbo, Matthew Laganan refa' idu biex jagħtih daqqa ta' ponn, iżda l-attur ħataflu idu u żammu.

Dak il-ħin stess minn wara l-attur ġie l-konvenut Petrovich Coreschi, imbuttah u waqqgħu għal fuq karrozza li kienet parkeġġjata eżatt wara l-*gate*. L-attur spiċċa ma' l-art barra l-*gate* u daru miegħu l-konvenuti jagħtuh bil-ponn u bis-sieq. Meta l-attur kien ma' l-art il-konvenut Larry Laganà għamel biex ixejjer daqqa ta' sieq f'wiċċu; l-attur laqa' b'idu, u d-daqqa ħadha fuq id-driegħ tax-xellug u kisritlu għadma.

Meta ra l-ġlied, ix-xhud Carmelo Borg, li kien *caretaker* tal-*ground* tas-Sigġiewi, għalaq il-*gate*, iżda x'ħin ra lill-attur ma' l-art aggreddi mill-konvenuti, ħareġ flimkien ma' Donald Buhagiar, neħħew lill-konvenuti minn fuq l-attur u daħħluh fid-*dressing room* biex idewwuh. L-attur imbagħad mar l-Għassa tal-Pulizija biex jagħmel rapport u, wara, mar l-isptar fejn kellu jsirlu aktar minn intervent wieħed fuq l-għadma miksura.

Għalkemm il-konvenuti xehdu illi kien l-attur illi ipprovoka l-incident, billi qabad lil Matthew Laganan minn għonqu, u illi xi wħud mill-konvenuti nħadlu biss biex iferrquhom waqt illi oħrajn mill-konvenuti ma kellhom ebda sehem fl-

inċident, il-qorti hija sodisfatta illi tista' toqgħod fuq dak li xehed l-attur u x-xhieda indipendenti mressqa minnu aktar milli tista' toqgħod fuq ix-xhieda orkestrata tal-konvenuti. Il-fatt illi kien hemm xi xhieda, mressqa mill-attur stess, illi lil wieħed mill-konvenuti — lil Marlon Galea — ma rawx isawwat lill-attur ma huwiex biżżejjed biex jeħles lil dan il-konvenut mill-ħtija meta kien hemm xhieda oħra li identifikawh pożitivament u rawh, mal-konvenuti l-oħra, isawwat lill-attur.

Il-qorti għalhekk hija tal-fehma illi l-konvenuti kollha jaħtu u għandhom iwiegħbu għad-danni li garrab l-attur u, billi l-ħsara saret dolożament, l-obbligazzjoni tagħhom kollha li jagħmlu tajjeb għall-ħsara hija *in solidum*, kif irid l-art. 1049(1) tal-Kodiċi Ċivili.

Ngħaddu issa għal-likwidazzjoni tad-danni.

L-attur kellu tlieta u erbgħin (43) sena meta korra fis-sena 2000, u kien jaħdem għal rasu bħala mastrudaxxa. Kemm beda għal rasu f'din is-sengħa minn xi sentejn qabel. Id-dħul tiegħu fl-1998 kien ta' erbat elef, tmien mija u ħamsa u sebgħin lira (Lm4,875), fl-1999 kien ta' ħamest elef, mitejn u ħdax-il lira (Lm5,211), u fl-2000, is-sena li fiha seħħ l-inċident, niżel għal tliet elef, disa' mija u ħamsa u għoxrin lira (Lm3,925) billi l-attur għamel ħames xhur ma setax jaħdem minħabba l-ġrieħi li garrab. Billi l-ksur ma għaqadx sew, l-espert mediku maħtur minn din il-qorti sab illi l-attur għandu debilità ta' għaxra fil-mija (10%) li ma jfiegħ minnha.

Wara li qieset dan kollu, il-qorti hija tal-fehma illi *multiplier* ta' tmintax-il (18) sena u dħul medju ta' sebat elef lira (Lm7,000) fis-sena jkunu fatturi xierqa biex tasal għal-likwidazzjoni tal-*lucrum cessans*, li għalhekk jiġi tnax-il elf u sitt mitt lira (Lm12,600)¹. Billi l-attur sejjer jieħu l-benefiċċju li jdaħħal issa d-dħul tal-gejjieni, għalkemm parti minnu sejjer jieħdu b'lura għax għad għaddew seba' snin mill-inċident, huwa xieraq illi biex ipatti għal dan il-benefiċċju jsir tnaqqis ta' tmienja fil-mija (8%), u għalhekk il-*lucrum cessans* jiġi ħdax-il elf, ħames mija u tnejn u disgħin lira (Lm11,592), b'dan illi l-imgħaxijiet għanhom jibdeu igħaddu millum.

¹ $Lm7,000 \times 18 \times 10\% = Lm12,600$.

Billi ukoll l-attur dam ħames xhur li matulhom ma setax jaħdem, u għalhekk l-inkapaċità tiegħu dak iż-żmien kienet effettivament mija fil-mija (100%) għandhom jiżdiendu elfejn lira (Lm2,000) oħra biex jagħmlu tajjeb għat-telf matul dawk il-ħames xhur.

Lucrum cessans b'kollox għalhekk jiġi tlittax-il elf, ħames mija u tnejn u disgħin lira (Lm13,592). Billi, kif jidher minn kitba privata ta' l-24 ta' Ġunju 2002, uħud mill-konvenuti ġà ħallsu lill-attur is-somma ta' elfejn u ħames mitt lira (Lm2,500) akkont għad-danni li ġarrab, jifdal bilanċ ta' ħdax-il elf u tnejn u disgħin lira (Lm11,092).

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi, wara li tiċċhad l-eċċezzjonijiet tal-konvenuti, u tgħid illi l-konvenuti kollha jaħtu għall-inċident li fih korra l-attur, tillikwida d-danni li għalihom għandhom jagħmlu tajjeb il-konvenuti fis-somma ta' tlittax-il elf, ħames mija u tnejn u disgħin lira (Lm13,592), li minnħom tħallsu elfejn u ħames mitt lira (Lm2,500) akkont, u tikkundanna lill-konvenuti flimkien *in solidum* iħallsu lill-attur il-bilanċ ta' ħdax-il elf u tnejn u disgħin lira (Lm11,092). flimkien ma' l-ispejjeż kollha tal-kawża u l-imgħaxijiet b'seħħ millum.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----